

Suksikauppa käy

Erään päivälehdessä urheilutoimittaja pohti kolumnissaan muutama päivä sitten mielenkiintoista asiaa. Hän kysyy: Toiko koronapandemia lisää lapsia ladulle? Lehti ilmestyi päivää ennen Toini-myrskyä, joka lähes hukutti meidät lumeen, ainakin täällä etelässä. Pandemian mukanaan tuoma innostus talviliikuntaan sai varmasti tästä melkoisen tuuppauksen eteenpäin. Eipä ainakaan lumen vähyys kelpaa syyksi jättää hiihdot ja luistelut väliin. Lapsilla tuskin tällainen käy edes mielessä. Innokkaimmat eivät tarvitse kuin muutaman lumihitaleen, ja ovat jo ladulla ja pulkkamäessä, luisti tai ei.

Huomaan riemuitsevani tänään yhdessä jokaisen ladulla ja mäessä laskettelevan kanssa. Siihen on omat syynsä! Kasvuympäristöni tarjosi minulle mitä parhaimmat mahdollisuudet harrastaa eri urheilulajeja kesät talvet. Kaikki oli lähellä: hiihtoladut, luistinradat, kelkkamäet, uimarannat, urheilukentät... Olin niiden ahkera käyttäjä. Pidin erityisesti mäenlaskusta. Mitä jyrkempi mäki, sen parempi. Porrassalmen hyppymäen rinne tarjosi mahtavan vauhdin lisäksi hienon mahdollisuuden harjoitella telemarkia eli tehdä vapaita käännöksiä. Parhaalta tuntui, kun lumi oli juuri satanut ja sitä oli riittävästi. Ei sellaista unohda!

Olen seurannut mielenkiinnolla viime päivien urheiluvälinekauppaa. Nyt käy suksen- ja pulkan myynti yhtä hyvin kuin polkupyörien viime keväänä. Uhkaavat jopa loppua. Olen lukenut mainoksia ja huomannut että olisin aivan hukassa, jos joutuisin tänään valitsemaan esimerkiksi sukset. Perinteiset suksimallitkaan eivät näytä kovin tutuilta, luistelusuksista olen kuullut ja nähnytkin, mutta että karvapohjaiset sukset! Samuli Paulaharju, kirjailija ja kansanperinteen tallentaja, kiinnosti minua nuorempana. Muistan hänen kuvailleen muun muassa suksen historiaa. Hän kertoi erityisestä potkusuksesta, jonka pohjaan oli kiinnitetty karvainen nahanpala. Mietin mielessäni, onko nykyajan huipputekniikka löytänyt muinaisajan keksinnön ja ottanut sen käyttöön. Nyt huomaan että minun on parasta päättää suksien analysointi tähän ennen kuin hiihdän aivan harhaan ja muistella hetki lapsuuteni hiihtokokemuksia.

Yksi kokemus nousee ylitse muiden. Tämä kuuluu niihin varhaisiin muistoihin, joista ei voi olla aivan varma kuinka paljon siinä on omaa muistoa, kuinka paljon toisten kertomaa.

Perheemme on evakossa jossakin. Näen mielessäni kirkkaan talvisen päivän, talon ja pihan, pellon jonka laidassa on maakellari. Olen menossa hiihtämään. Suksissani on mäystimet eli nahkalenkki, joka pujotetaan monon kärkeen. Äiti on ulos lähtiessäni sanonut, etten saa sitoa kenkiä millään narulla tai vastaavalla kiinni nahkahihnoihin. Voi tulla ilmahälytys ja sinun pitää saada sukset nopeasti pois.

Merkkillistä kuinka usein lapsi kuulee kehotuksen aivan päinvastoin! Varmaan hermostuin, kun sukset lähtivät koko ajan karkuun. Kesken hiihdon tuli kuin tulikin hälytys ja äiti joutui kantamaan minut suksineen kaikkineen kapeasta maakellarin oviaukosta turvaan.

Mäystimien jälkeen tulivat ”rotanloukut”, Voitto-siteet... Järviset ja Lampiset. Hälytyssireenin ääni oli enää vain paha muisto. Jos suksen kärki katkesi, suksi vietiin korjattavaksi lääninvankilan työpajaan. Tuloksena oli aina peltipaikka, joka kyllä hankasi, mutta ei haitannut menoa pahemmin. Se oli sitä paitsi ainoa ratkaisu siihen aikaan, jos halusi päästä ladulle.

Mikä lahja meillä Suomen maassa asuvilla yhä onkaan ympäröivässä luonnossa! Ja sinne tämä tällä hetkellä ikävästi rajoittava ja rasittava pandemia näyttää meitä ohjaavan. Se on todella myönteistä ja kiitoksen arvoista.

Ilahduin suuresti, kun Ylen toimittaja käväisi erään koulun liikuntatunnilla ja haastatteli pienimpiä hiihtäjiä. Parhaiten mieleeni jäi poika, joka oli ilmeisesti ensimmäistä kertaa suksilla. Kysymykseen miten menee, hän vastasi: Kaaduin yksitoista kertaa! Kuinka siinä niin kävi? No, kun sukset vaan liikku ja meni ristiin. Mutta kivaa oli!

Enemmän tällaisia juttuja mediaan. Tämä on kaino toivomukseni.